

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/105/105/97

POWÓDŹ - PRZYCZYNY STRAT MATERIALNYCH, POSTULOWANE FORMY POMOCY

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, SIERPIEŃ '97

PRZEDRUK MATERIALÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Lista strat spowodowanych przez powódź obejmuje 55 ofiar śmiertelnych, 162 tys. osób ewakuowanych, 1358 zalanych miejscowości, 400 tys. hektarów zalanych gruntów ornych, 46 tys. zniszczonych domów, 600 szkół, 20 kościołów, 245 uszkodzonych mostów, 3172 km zniszczonych lub uszkodzonych dróg, 1999 km linii kolejowych, zalane miejsca pracy, urządzenia łączności, sieci energetycznej, kanalizacji („Życie”, 4 sierpnia ‘97). Nasuwają się pytania: dlaczego doszło do tak wielkich strat, kto powinien wziąć na siebie główny ciężar niesienia pomocy poszkodowanym, jakie powinny być formy tej pomocy? Badani wypowiedzieli się na ten temat w lipcowym sondażu CBOS¹, realizowanym w trakcie powodzi.

PRZYCZYNY STRAT

Większość społeczeństwa doszukuje się przyczyn ogromu strat, spowodowanych przez powódź, przede wszystkim w złym zabezpieczeniu brzegów rzek i wałów, nieodpowiedniej regulacji nurtu rzek, zbyt małej liczbie zbiorników retencyjnych oraz w niezwykle silnych opadach deszczu. Należy jednak podkreślić, że powodzianie, którzy znaleźli się w badanej próbie², częściej niż ogół respondentów akcentują zaniedbania w sferze zabezpieczeń przed powodzią.

¹ Badanie "Aktualne problemy i wydarzenia" (86) przeprowadzono w dniach 24-30 lipca '97 na 1118-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

² Są to respondenci, którzy w ankiecie zadeklarowali, że ucierpieli bądź ponieśli straty na skutek tegorocznej powodzi (N=45). Por. komunikaty CBOS "Działania władz i wyspecjalizowanych służb w czasie powodzi. Ocena poniesionych strat", sierpień '97 oraz "Powódź - sprawdzian społecznej solidarności", sierpień '97.

Jakie były, Pana(i) zdaniem, główne przyczyny tak wielkich strat materialnych spowodowanych przez powódź?

Złe zabezpieczenie brzegów rzek i wałów	64%	(76%)*
Niezwykłe duże opady deszczu	61%	(57%)
Zła regulacja nurtu rzek, zbyt mała liczba zbiorników retencyjnych	57%	(77%)
Brak przygotowania na wypadek tak dużej powodzi	36%	(36%)
Brak odpowiedniego sprzętu na wypadek takich klęsk żywiołowych	35%	(36%)
Brak dobrej organizacji działań w takich przypadkach	31%	(23%)
Brak dostatecznie wczesnego ostrzeżenia przed powodzią	22%	(13%)
Złe działanie władz centralnych	17%	(10%)
Powódź stanowiła znak od Boga, była przestrogą dla Polaków	14%	(11%)
Brak pieniędzy na wypadek takich klęsk żywiołowych	12%	(21%)
Brak wyobraźni, właściwego zachowania ludzi zagrożonych powodzią	11%	(16%)
Złe działanie władz lokalnych	11%	(6%)
Zbyt małe uprawnienia władz lokalnych w takich sytuacjach	7%	(3%)
Trudno powiedzieć	2%	(0%)

Odsetki nie sumują się do 100, ponieważ respondenci mogli wybrać cztery przyczyny.

* W nawiasach podano wskazania powodziń (N=45).

Drugą pod względem częstości wskazań grupę przyczyn ogromu strat materialnych stanowią: ogólnie sformułowane nieprzygotowanie do tak katastrofalnej powodzi oraz brak odpowiedniego sprzętu. Ogół społeczeństwa niemal równie często wskazuje na brak dobrej organizacji działań w czasie powodzi. Sami poszkodowani przywiązują jednak do tego czynnika mniejszą wagę, podobnie zresztą jak i do braku dostatecznie wczesnego ostrzeżenia przed powodzią. Z kolei częściej do czynników sprawczych tak wielkich strat zaliczają brak środków finansowych przeznaczonych na klęski żywiołowe. Nieco bardziej krytycznie niż ogół oceniają również zachowanie ludzi zagrożonych powodzią. Zarzuty pod adresem ofiar powodzi nie są jednak częste - wymienia je mniej więcej co szósty powodziń i co dziewiąta osoba spośród ogółu badanych. Warto jednak zauważyć, że siedmiokrotnie częściej są one formułowane przez

badanych o lewicowej (21%) aniżeli prawicowej (3%) orientacji politycznej³. Ponadto stosunkowo najwięcej zwolenników pogląd ten ma wśród osób w ogóle nie uczestniczących w praktykach religijnych oraz wśród kadry kierowniczej i inteligencji.

W porównaniu z innymi przyczynami rzadko wybierane jest również stwierdzenie, że powódź była znakiem od Boga, przestrogą dla Polaków.

Oddzielny problem stanowi przypisywanie odpowiedzialności za skutki powodzi władzom różnych szczebli⁴. Przede wszystkim wyraźnie widać, że bardziej obwiniane są władze centralne niż lokalne. Ponadto, niezależnie od szczebla, władze częściej krytykowane są przez ogół badanych niż przez osoby, które same zostały dotknięte powodzią. Na złe działanie władz centralnych wskazuje bowiem jedna szóstą ogółu badanych i co dziesiąty poszkodowany, a władze lokalne obciąża odpowiedzialnością 11% ogółu i tylko 6% powodzian. Ci ostatni słabiej także akcentują (nie doceniane zresztą przez wszystkich ankietowanych) zbyt małe uprawnienia władz lokalnych na wypadek klęsk żywiołowych.

Przytoczone wyniki wyraźnie wskazują, że zastanawiając się nad przyczynami tak wielkich strat powodzianie bardziej niż ogół społeczeństwa koncentrują się na takich sprawach, jak: złe zabezpieczenie brzegów rzek i wałów, nieodpowiednia regulacja nurtu rzek, zbyt mała liczba zbiorników retencyjnych, częściej też zwracają uwagę na brak w budżecie państwa rezerw finansowych przeznaczonych na klęski żywiołowe, rzadziej natomiast podkreślają winę władz różnych szczebli.

Należy ponadto zauważyć, iż władze centralne najczęściej obciążane są odpowiedzialnością przez badanych o prawicowej orientacji politycznej (30%), prywatnych przedsiębiorców (29%), mieszkańców wielkich miast (25%), a także przez osoby z wyższym wykształceniem (25%) i najlepiej sytuowane (24%). Niewiele rzadziej (po 20%) obwinia je również kadra kierownicza i inteligencja, pracownicy umysłowi niższego szczebla, a także rolnicy, natomiast spośród biernych zawodowo - bezrobotni. Krytyczny stosunek znacznie częściej wykazują mężczyźni (21%) niż kobiety (13%). Ponadto krytycyzm badanych wobec władz centralnych rośnie wraz z zaangażowaniem w praktyki religijne.

³ Por. tabele aneksowe.

⁴ Por. przytaczany już komunikat CBOS "Działania władz i wyspecjalizowanych służb..."

Odmienne natomiast kształtuje się stosunek ankietowanych do władz lokalnych. Stosunkowo najmniej obciążają je odpowiedzialnością za ogrom strat te grupy respondentów, które jednocześnie obwiniają władze centralne, a więc - osoby z wyższym wykształceniem, najlepiej sytuowane, prywatni przedsiębiorcy, a także kadra kierownicza i inteligencja oraz rolnicy. Brak krytycyzmu cechuje również młodzież, a szczególnie uczniów i studentów, spośród których nikt nie wskazał na złe działanie władz lokalnych. Jednak ucząca się młodzież częściej niż inni (16%) dostrzega przyczynę ogromu strat w zbyt małych uprawnieniach samorządów lokalnych⁵.

POMOC POWODZIANOM

Ponad połowa ankietowanych jest zdania, że ofiarom powodzi powinny udzielić pomocy przede wszystkim władze państwowe, jedna trzecia zaś uważa, iż jest to obowiązek całego społeczeństwa. Natomiast władze lokalne oraz organizacje charytatywne wyraźnie chronione są przed obciążeniami z tego tytułu.

		CBOS	
Kto przede wszystkim powinien, Pana(i) zdaniem, udzielić pomocy ofiarom powodzi?			
Władze państwowe	56%	(59%)*	
Całe społeczeństwo	33%	(34%)	
Władze samorządowe	7%	(7%)	
Organizacje charytatywne	3%	(0%)	
Trudno powiedzieć	2%	(0%)	

* W nawiasach podano wskazania powodźian.

⁵ Podobnie wyróżniają się robotnicy niewykwalifikowani (17% z nich wskazuje na zbyt małe uprawnienia władz lokalnych), z tym że wiąże się to z ich większym krytycyzmem wobec władz lokalnych (21%) niż centralnych (8%).

Postulaty pod adresem władz samorządowych oraz organizacji charytatywnych pojawiają się znacznie częściej, gdy pytamy o to, kto w następnej kolejności powinien być obciążony obowiązkiem niesienia pomocy powodzianom. Okazuje się, że na pomoc władz lokalnych liczy dodatkowo co czwarty spośród ogółu badanych i co trzeci powodzianin, a organizacje charytatywne wskazuje odpowiednio 14 i 13%.

		CBOS
Kto jeszcze z podanej listy powinien przede wszystkim udzielić pomocy ofiarom powodzi?		
Władze państwowe	31%	(36%)*
Całe społeczeństwo	27%	(17%)
Władze samorządowe	25%	(34%)
Organizacje charytatywne	14 %	(13%)
Trudno powiedzieć	2%	(0%)

* W nawiasach podano wskazania powodzian.

Opinie w sprawie pomocy wyraźnie wiążą się z poglądami politycznymi badanych. Osoby o prawicowej orientacji (66%) znacznie częściej niż zorientowani lewicowo (44%) głównym ciężarem pomocy obarczają władze państwowe. Wynika to być może z tego, że częściej również obciążają je odpowiedzialnością za ogrom strat w czasie powodzi. Z kolei badani o lewicowych poglądach większy nacisk kładą na pomoc całego społeczeństwa, władz samorządowych oraz organizacji charytatywnych.

Poparcie dla koncepcji obciążenia skutkami powodzi przede wszystkim całego społeczeństwa najsilniejsze jest wśród osób najmłodszych, z wykształceniem podstawowym, wśród mieszkańców wsi, rolników. Wyraźnie maleje ono wraz ze wzrostem wykształcenia i wielkości miejsca zamieszkania.

Im wyższe wykształcenie badanych, ich pozycja społeczno-zawodowa i materialna, a także większe ich miejsce zamieszkania, tym większe poparcie dla obciążenia skutkami powodzi głównie władz samorządowych.

Najczęściej postulowaną formą pomocy dla osób poszkodowanych przez powódź są państwowe bezzwrotne zapomogi. Opowiadają się za nimi zarówno niemal wszyscy powodzianie, jak i zdecydowana większość ogółu badanych. Bardzo pozytywnie oceniany jest również pomysł uruchomienia tanich kredytów dla powodzian. Ponad połowa społeczeństwa akceptuje także zmniejszenie podatków osobom poszkodowanym. Jedna trzecia ankietowanych i aż ponad dwie piąte powodzian za najbardziej właściwe rozwiązanie uważa natomiast przesunięcie w budżecie państwa środków finansowych na rzecz terenów zniszczonych przez powódź. Znacznie mniej osób opowiada się za zaciągnięciem przez rząd pożyczki czy kredytów zagranicznych na usuwanie skutków katastrofy. Z jeszcze mniejszym poparciem, szczególnie ze strony osób dotkniętych powodzią, spotkały się propozycje rozpisania pożyczki narodowej lub wypuszczenia specjalnych obligacji, a także zorganizowania ogólnokrajowej loterii na rzecz powodzian.

		CBOS	
Jakie formy pomocy dla osób dotkniętych skutkami powodzi uważa Pan(i) za najbardziej właściwe?			
Udzielenie przez państwo bezzwrotnych zapomóg osobom poszkodowanym przez powódź	79%	(92%)*	
Uruchomienie tanich kredytów dla ludzi dotkniętych skutkami powodzi	73%	(73%)	
Zmniejszenie podatków osobom poszkodowanym przez powódź	57%	(56%)	
Przesunięcie środków finansowych w budżecie państwa na rzecz terenów zniszczonych przez powódź	33%	(42%)	
Rozpisanie pożyczki narodowej lub wypuszczenie specjalnych obligacji	15%	(7%)	
Zaciągnięcie przez rząd pożyczki czy kredytów zagranicznych na usuwanie skutków powodzi	13%	(14%)	
Zorganizowanie ogólnokrajowej loterii na rzecz powodzian	12%	(2%)	
Inne formy pomocy	2%	(0%)	
Trudno powiedzieć	2%	(0%)	

Odsetki nie sumują się do 100, ponieważ respondenci mogli wybrać trzy formy pomocy.

* W nawiasach podano wskazania powodzian.

Okazuje się, że orientacja polityczna badanych, która wyraźnie różnicuje zarówno postrzeganie odpowiedzialności za straty materialne spowodowane przez powódź, jak i opinie o udzielaniu pomocy osobom poszkodowanym, zupełnie nie ma wpływu na poglądy dotyczące właściwych form pomocy. Opinie w tej sprawie zależą przede wszystkim od wykształcenia badanych. We wszystkich grupach wykształcenia istnieje zgoda co do dwóch najczęściej proponowanych form pomocy - bezzwrotnych zapomóg i tanich kredytów. Wyraźnie różnią się one natomiast stopniem poparcia dla zmniejszenia podatków osobom poszkodowanym. Zgoda na obniżenie podatku systematycznie maleje wraz ze wzrostem wykształcenia badanych (w skrajnych grupach wynosi 62% i 43%). Jednocześnie wraz ze wzrostem wykształcenia rośnie uznanie dla pożyczki narodowej lub specjalnych obligacji na rzecz powodzi. Ponadto osoby z wyższym wykształceniem nieco częściej niż pozostałe przyzwalają na zaciągnięcie przez rząd zagranicznej pożyczki czy kredytów na usuwanie skutków powodzi. Prywatni przedsiębiorcy stosunkowo najrzadziej opowiadają się za bezzwrotnymi państwowymi zapomogami dla ofiar powodzi (60% popiera to rozwiązanie), natomiast znacznie częściej niż inni (50% wskazań) postulują przesunięcie środków finansowych w budżecie państwa na rzecz terenów zniszczonych przez powódź.

★

★

★

Za główne przyczyny ogromu strat spowodowanych przez powódź badani uznają zaniedbania w sferze ochrony przed tym kataklizmem, tzn. złe zabezpieczenie brzegów rzek i wałów, nieodpowiednią regulację nurtu rzek, zbyt małą liczbę zbiorników retencyjnych, a także niezwykle wysoki poziom opadów. Znaczna część ankietowanych wskazuje również na brak przygotowania oraz odpowiedniego sprzętu i dobrej organizacji działań.

W stosunkowo niewielkim stopniu odpowiedzialność za skutki powodzi przypisywana jest władzom różnych szczebli, z tym że częściej obwiniane są władze centralne niż lokalne. Co ciekawe, władze te, niezależnie od szczebla, bardziej krytykowane są przez ogół badanych niż przez osoby poszkodowane. Powodzianie częściej niż ogół społeczeństwa koncentrują się natomiast na bezpośrednich przyczynach tragedii, jak brak odpowiednich zabezpieczeń przed powodzią, częściej też podkreślają brak w budżecie państwa rezerw finansowych na wypadek klęsk żywiołowych.

Stosunkowo niewielu badanych ma metafizyczny stosunek do powodzi uważając, że była ona znakiem od Boga, przestrogą dla Polaków.

Według ponad połowy respondentów, głównym ciężarem niesienia pomocy powodzianom powinny być obarczone władze państwowe, jedna trzecia postuluje jednak, by obowiązek ten spoczywał na całym społeczeństwie.

Spośród różnych form pomocy badani preferują państwowe bezzwrotne zapomogi dla osób poszkodowanych przez powódź, a także uruchomienie dla nich tanich kredytów. Bardzo przychylnie oceniają również pomysł zmniejszenia powodzianom podatków. Znaczna część badanych za najbardziej właściwe rozwiązanie uważa natomiast przesunięcie w budżecie państwa środków finansowych na rzecz terenów zniszczonych przez powódź. Wyraźnie mniej respondentów opowiada się za zaciągnięciem przez rząd pożyczki czy kredytów zagranicznych na usuwanie skutków powodzi. Podobny stosunek ma ogół badanych do propozycji rozpisania pożyczki narodowej lub wypuszczenia specjalnych obligacji, a także zorganizowania ogólnokrajowej loterii na rzecz powodzian, natomiast rozwiązania te wyraźnie nie znajdują poparcia u osób poszkodowanych.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Jakie były, Pana(i) zdaniem, główne przyczyny tak wielkich strat materialnych spowodowanych przez powódź? Proszę z podanej niżej listy wybrać nie więcej niż cztery przyczyny. 1 - Zła regulacja nurtu rzek, zbyt mała liczba zbiorników retencyjnych; 2 - Złe zabezpieczenie brzegów rzek i wałów; 3 - Niezwykle duże opady deszczu; 4 - Powódź stanowiła znak od Boga, była przestrogą dla Polaków; 5 - Brak dobrej organizacji działań w takich przypadkach; 6 - Brak odpowiedniego sprzętu na wypadek takich klęsk żywiołowych; 7 - Złe działanie władz lokalnych; 8 - Złe działanie władz centralnych

(%)

	1	2	3	4	5	6	7	8
Ogółem	57	64	61	14	31	35	11	17
Płeć								
Mężczyźni	60	66	61	12	32	35	13	21
Kobiety	54	62	61	16	30	35	10	13
Wiek								
do 24 lat	49	67	62	7	36	45	6	10
25-34	61	65	63	13	35	35	12	18
35-44	61	65	61	12	36	36	12	19
45-54	59	61	61	11	28	29	13	21
55-64	61	63	63	19	20	37	10	16
65 lat i więcej	49	65	55	23	25	29	14	17
Miejsce zamieszkania								
Wieś	52	67	65	23	26	29	11	17
Miasto do 20 tys.	62	72	60	11	29	32	13	16
od 21 do 100 tys.	61	67	65	11	29	40	12	12
101-500 tys.	60	58	50	6	35	41	9	19
501 tys. i więcej mieszk.	58	51	60	7	44	39	14	25
Region								
Północny	45	68	61	13	34	29	7	15
Zachodni	64	59	57	10	40	36	9	17
Środkowo-zachodni	63	64	54	12	30	38	16	19
Środkowy	49	62	64	11	34	33	14	17
Wschodni	47	70	61	15	25	36	13	23
Południowo-wschodni	61	56	67	29	25	30	12	14
Południowo-zachodni	68	71	59	8	30	42	6	16
Wykształcenie								
Podstawowe	49	59	59	22	27	31	11	15
Zasadnicze zawodowe	58	73	63	13	33	38	14	18
Średnie	61	62	60	9	33	37	10	16
Wyższe	73	60	64	7	28	32	6	25
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	75	54	59	7	36	34	4	20
Prac. umysł. niż. szczebla	51	57	65	8	36	41	12	20
Pracownicy fiz. - umysł.	64	72	48	9	32	23	20	18
Robotnicy wykwalifikowani	69	61	66	17	36	39	10	16
Robotnicy niewykwalifik.	58	71	59	12	29	28	21	8
Rolnicy	60	70	67	20	23	27	6	21
Prywatni przedsiębiorcy	59	57	52	4	38	41	7	29
Bierni zawodowo								
Renciści	59	63	59	19	24	31	15	17
Emeryci	55	66	62	20	23	31	11	15
Uczniowie i studenci	48	65	61	5	40	47	0	11
Bezrobotni	44	71	59	13	31	40	12	20
Gospodynie domowe i inni	44	71	61	16	35	41	9	13
Pracujący poza rolnictwem								
Sfera budżetowa	60	56	60	8	34	34	13	14
Sektor państwowy	65	67	68	13	29	34	12	19
Sektor prywatny	63	64	58	10	36	37	11	21
Spółdzielczość	67	55	50	9	33	37	20	10
Dochody na jedną osobę								
Poniżej 200 zł	56	67	63	16	27	39	14	17
201 - 325	57	61	59	17	32	33	11	16
326 - 449	58	67	59	13	29	34	12	15
450 - 599	66	62	64	11	36	32	14	14
Powyżej 599 zł	57	60	63	6	31	39	8	24
Ocena własnych war. mater.								
Złe	54	60	62	19	28	30	14	20
Średnie	57	66	60	15	28	34	11	15
Dobre	60	64	61	7	39	40	9	18
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	54	75	49	17	16	40	19	21
Raz w tygodniu	58	63	61	21	31	33	10	19
Kilka razy w miesiącu	49	69	60	5	31	39	10	17
Kilka razy w roku	57	67	63	5	33	35	13	15
W ogóle nie uczestniczy	70	52	59	3	35	39	8	9
Poglądy polityczne								
Lewica	63	59	67	9	28	38	10	8
Centrum	58	70	65	12	34	35	11	11
Prawica	56	65	53	20	34	35	12	30
Trudno powiedzieć	51	62	60	14	25	31	12	16

Tabela 1 (cd.). Jakie były, Pana(i) zdaniem, główne przyczyny tak wielkich strat materialnych spowodowanych przez powódź? Proszę z podanej niżej listy wybrać nie więcej niż cztery przyczyny.
 9 - Brak wobraźni, właściwego zachowania ludzi zagrożonych powodzią; 10 - Brak dostatecznie wczesnego ostrzeżenia przed powodzią; 11 - Brak przygotowania na wypadek tak dużej powodzi; 12 - Brak pieniędzy na wypadek takich klęsk żywiołowych; 13 - Zbyt małe uprawnienia władz lokalnych w takich sytuacjach

	(%)						
	9	10	11	12	13	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	11	21	36	12	7	2	1118
Płeć							
Mężczyźni	9	19	33	12	9	2	529
Kobiety	13	24	38	11	5	2	589
Wiek							
do 24 lat	6	30	45	17	13	0	155
25-34	6	27	36	15	6	1	199
35-44	14	18	38	8	7	1	257
45-54	16	17	38	11	8	3	172
55-64	18	18	32	9	7	3	161
65 lat i więcej	8	21	25	11	2	6	175
Miejsce zamieszkania							
Wieś	10	18	33	14	5	4	416
Miasto do 20 tys.	12	25	42	8	4	1	326
od 21 do 100 tys.	10	23	38	9	6	1	327
101-500 tys.	14	23	38	14	11	3	225
501 tys. i więcej mieszk.	11	23	29	8	11	0	125
Region							
Północny	14	29	41	13	11	2	141
Zachodni	14	27	38	9	9	1	119
Środkowozachodni	10	18	35	18	7	2	175
Środkowy	7	20	39	10	4	3	195
Wschodni	12	20	31	14	6	2	129
Południowo-wschodni	10	19	29	11	7	4	180
Południowo-zachodni	14	21	37	6	7	1	179
Wykształcenie							
Podstawowe	11	19	30	12	7	5	341
Zasadnicze zawodowe	9	18	35	10	6	1	331
Średnie	12	29	38	12	6	1	355
Wyższe	17	17	46	13	10	0	91
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	22	20	42	12	4	0	58
Prac. umysł. niż. szczebla	12	24	46	13	8	0	132
Pracownicy fiz. - umysł.	12	16	49	14	13	0	72
Robotnicy wykwalifikowani	10	18	34	11	5	1	142
Robotnicy niewykwalifik.	4	23	25	19	17	3	61
Rolnicy	12	14	28	14	2	5	75
Prywatni przedsiębiorcy	16	18	41	12	10	0	55
Bierni zawodowo							
Renciści	13	21	29	6	3	6	130
Emeryci	8	20	28	11	6	4	185
Uczniowie i studenci	10	45	40	9	16	0	60
Bezrobotni	9	18	40	15	6	0	84
Gospodynie domowe i inni	13	30	34	6	4	3	63
Pracujący poza rolnictwem							
Sfera budżetowa	14	18	50	16	10	2	134
Sektor państwowy	8	23	35	9	8	0	122
Sektor prywatny	12	19	39	13	8	0	281
Spółdzielczość	14	24	34	5	10	0	16
Dochody na jedną osobę							
Poniżej 200 zł	9	15	35	13	5	3	215
201 - 325	9	20	37	12	8	4	224
326 - 449	14	21	38	8	10	2	190
450 - 599	10	25	32	13	4	1	152
Powyżej 599 zł	14	24	37	12	9	1	173
Ocena własnych war. mater.							
Złe	13	18	27	12	5	4	258
Średnie	10	23	38	13	8	2	543
Dobre	12	22	38	9	7	1	317
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	10	33	25	8	6	2	60
Raz w tygodniu	10	21	35	12	5	2	593
Kilka razy w miesiącu	10	21	39	15	11	2	133
Kilka razy w roku	13	20	36	11	9	2	239
W ogóle nie uczestniczy	20	20	42	8	10	3	91
Poglądy polityczne							
Lewica	21	19	39	16	8	1	253
Centrum	13	22	38	9	7	1	294
Prawica	3	25	34	10	7	1	339
Trudno powiedzieć	10	18	31	12	6	6	231

Tabela 2. Kto przede wszystkim powinien, Pana(i) zdaniem, udzielić pomocy ofiarom powodzi?
 1 - Władze państwowe; 2 - Władze samorządowe; 3 - Organizacje charytatywne;
 4 - Całe społeczeństwo

					(%)	
	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	56	7	3	33	2	1118
Płeć						
Mężczyźni	60	6	3	30	1	529
Kobiety	53	7	2	35	2	589
Wiek						
do 24 lat	48	6	4	41	1	155
25-34	56	10	2	30	1	199
35-44	61	7	4	28	1	257
45-54	59	8	3	29	2	172
55-64	55	7	2	35	1	161
65 lat i więcej	54	3	1	37	4	175
Miejsce zamieszkania						
Wieś	54	3	1	40	2	416
Miasto do 20 tys.	51	6	2	37	3	126
od 21 do 100 tys.	63	5	4	27	1	227
101-500 tys.	52	12	5	29	2	225
501 tys. i więcej mieszk.	64	13	2	21	0	125
Region						
Północny	44	11	3	39	3	141
Zachodni	53	7	1	37	2	119
Środkowozachodni	55	11	1	32	1	175
Środkowy	58	5	1	34	2	195
Wschodni	52	5	4	35	4	129
Południowo-wschodni	62	7	4	26	0	180
Południowo-zachodni	63	3	2	30	1	179
Wykształcenie						
Podstawowe	51	2	1	42	4	341
Zasadnicze zawodowe	60	6	3	30	1	331
Średnie	58	9	3	29	1	355
Wyższe	50	22	2	25	1	91
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	49	19	6	26	0	58
Prac. umysł. niż. szczebla	60	9	7	27	2	132
Pracownicy fiz. - umysł.	52	8	3	33	0	72
Robotnicy wykwalifikowani	70	3	3	28	0	142
Robotnicy niewykwalifik.	70	3	0	28	0	61
Rolnicy	56	1	0	41	2	75
Prywatni przedsiębiorcy	64	12	2	22	0	55
Bierni zawodowo						
Renciści	56	8	1	30	5	130
Emeryci	52	4	3	37	3	185
Uczniowie i studenci	50	7	4	40	0	60
Bezrobotni	57	2	2	39	2	84
Gospodynie domowe i inni	59	3	1	37	0	63
Pracujący poza rolnictwem						
Sfera budżetowa	55	13	3	27	2	134
Sektor państwowy	60	6	3	31	0	122
Sektor prywatny	59	11	4	26	0	281
Spółdzielczość	58	6	0	37	0	16
Dochody na jedną osobę						
Poniżej 200 zł	54	3	3	38	1	215
201 - 325	60	3	3	31	1	224
326 - 449	57	7	3	31	3	190
450 - 599	51	12	2	34	1	152
Powyżej 599 zł	57	11	2	28	2	173
Ocena własnych war. mater.						
Złe	60	3	3	30	4	258
Średnie	52	9	3	36	1	543
Dobre	60	7	2	30	0	317
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	68	0	0	30	2	60
Raz w tygodniu	53	8	2	36	2	593
Kilka razy w miesiącu	62	5	1	30	2	133
Kilka razy w roku	59	7	5	29	1	239
W ogóle nie uczestniczy	52	11	3	33	1	91
Poglądy polityczne						
Lewica	44	12	7	37	1	253
Centrum	54	8	2	36	0	294
Prawica	66	3	0	27	1	339
Trudno powiedzieć	57	3	2	33	5	231

Tabela 3. Jakie formy pomocy dla osób dotkniętych skutkami powodzi uważa Pan(i) za najbardziej właściwe? Proszę wybrać z podanej niżej listy nie więcej niż trzy formy pomocy. 1 - Udzielenie przez państwo bezwrotnych zapomóg osobom poszkodowanym przez powódź; 2 - Uruchomienie tanich kredytów dla ludzi dotkniętych skutkami powodzi; 3 - Zmniejszenie podatków osobom poszkodowanym przez powódź; 4 - Zaciągnięcie przez rząd pożyczki czy kredytów zagranicznych na usuwanie skutków powodzi; 5 - Rozpisanie pożyczki narodowej lub wypuszczenie specjalnych obligacji; 6 - Zorganizowanie ogólnokrajowej loterii na rzecz powodzi; 7 - Przesunięcie środków finansowych w budżecie państwa na rzecz terenów zniszczonych przez powódź; 8 - Inne formy pomocy

	(%)									
	1	2	3	4	5	6	7	8	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	79	73	57	13	15	12	33	2	2	1118
Płeć										
Mezczyźni	76	75	57	15	18	11	33	2	1	529
Kobiety	81	72	57	12	12	13	34	2	2	589
Wiek										
do 24 lat	82	69	53	19	17	12	36	2	2	155
25-34	82	72	52	12	15	9	28	2	0	233
35-44	80	75	50	12	15	13	24	1	0	257
45-54	74	74	54	10	18	13	36	1	1	172
55-64	79	74	62	15	11	12	30	1	2	161
65 lat i więcej	76	68	53	14	14	15	16	1	7	175
Miejsce zamieszkania										
Wies	81	72	64	12	7	11	32	0	2	416
Miało do 20 tys.	74	71	62	13	20	17	31	2	3	226
od 21 do 100 tys.	79	77	55	14	14	12	32	3	3	227
101-500 tys.	77	76	49	15	19	13	37	2	2	225
501 tys. i więcej mieszk.	81	68	46	13	29	9	36	2	0	125
Region										
Północny	72	70	54	18	15	17	36	3	2	141
Zachodni	86	75	59	16	15	16	31	1	0	119
Środkowo-zachodni	75	79	54	13	20	16	30	1	3	175
Środkowy	82	67	47	11	18	12	32	1	3	195
Wschodni	77	72	64	12	13	10	33	2	2	129
Południowo-wschodni	83	84	63	12	12	7	33	1	1	180
Południowo-zachodni	78	66	63	16	11	10	39	4	1	179
Wykształcenie										
Podstawowe	77	70	62	13	8	13	23	1	5	341
Zasadnicze zawodowe	82	74	58	14	14	13	35	1	1	331
Średnie	77	75	55	11	18	12	35	3	1	355
Wyższe	81	76	43	19	31	9	38	3	0	91
Grupa społ.-zaw. pracujący										
Kadra kier. i inteligencja	75	76	52	18	31	7	36	2	1	58
Prac. umysł. niż. szczebla	82	73	53	11	14	10	50	1	1	132
Pracownicy fiz. - umysł.	77	75	50	11	7	14	47	5	0	72
Robotnicy wykwalifikowani	84	74	53	10	22	10	33	1	0	142
Robotnicy niewykwalifik.	88	83	59	14	13	20	50	0	0	71
Rolnicy	88	83	59	11	11	15	50	0	0	71
Prywatni przedsiębiorcy	60	74	57	15	13	15	50	7	0	55
Bierni zawodowo										
Renciści	78	71	55	12	14	16	27	2	6	130
Emeryci	75	71	49	15	15	16	20	2	2	185
Uczniowie i studenci	71	69	55	21	25	14	20	1	4	80
Bezrobotni	79	78	65	21	6	14	20	1	3	84
Gospodynie domowe i inni	87	75	65	6	9	12	30	2	3	63
Pracujący poza rolnictwem										
Sfera budżetowa	81	76	57	11	21	18	33	2	0	134
Sektor państwowy	77	79	62	11	20	10	35	0	1	122
Sektor prywatny	79	69	59	13	20	10	46	0	1	281
Spółdzielczość	83	86	59	0	7	7	48	0	0	16
Dochody na jedną osobę										
Poniżej 200 zł	85	77	63	15	7	11	30	0	1	215
201 - 325	76	72	55	19	16	12	37	2	3	224
326 - 449	79	77	57	11	17	14	35	1	1	190
450 - 599	81	77	48	13	27	11	38	4	1	175
Powyżej 599 zł	75	69	48	19	26	11	38	4	1	175
Ocena własnych war. mater.										
Złe	80	74	57	11	12	11	31	1	3	258
Średnie	80	74	60	13	13	12	31	2	2	543
Dobre	76	72	51	16	20	13	40	2	1	317
Udział w prakt. religijnych										
Kilka razy w tygodniu	71	63	56	17	14	18	42	1	3	60
Raz w tygodniu	82	76	58	13	13	12	31	1	1	593
Kilka razy w miesiącu	72	70	55	16	17	16	36	2	3	133
Kilka razy w roku	76	73	54	15	23	9	36	2	3	236
W ogóle nie uczestniczy	81	70	54	16	23	11	31	1	3	91
Poglądy polityczne										
Lewica	79	76	58	15	22	12	30	2	1	253
Centrum	81	78	57	11	14	10	33	1	0	294
Prawica	80	70	57	16	17	12	33	1	1	339
Trudno powiedzieć	75	70	56	10	6	15	28	2	6	231